

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ivy Suneghové a soudkyň Mgr. Soni Burešové a Mgr. Lucie Králové ve věci

žalobce: **[titul] J. H.**, narozený xxx
bytem xxx. xxx
zastoupený advokátkou Mgr. Janou Gavlasovou
sídlem Západní 449, 253 01 Chýně

proti
žalovaným: 1) **Městská část Praha 6**, IČO 00063703
sídlem Čs. armády 601/23, 160 52 Praha 6 - Bubeneč
2) **Česká republika - Ministerstvo financí**, IČO 00006947
sídlem Letenská 525/15, 118 10 Praha 1 - Malá Strana

za účasti vedlejšího účastníka na straně žalované:
Hlavní město Praha, IČO 00064581
sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 00 Praha 1 - Staré Město

o zadostiučinění nemajetkové újmy, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 15. srpna 2022, č. j. 10 C 314/2016-391,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I ohledně konstatování porušení práva žalobce druhou žalovanou zrušuje a řízení se v tomto rozsahu **zastavuje**.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. H..

- II. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I ohledně konstatování porušení práva žalobce na poskytnutí informací v přiměřené lhůtě prvou žalovanou, dále ve výroku II a v nákladových výrocích IV a VI **potvrzuje**.
- III. Rozsudek soudu I. stupně se ve výrocích III a V **zrušuje** a věc se v tomto rozsahu **vrací** soudu I. stupně k dalšímu řízení.
- IV. Žalobce je povinen zaplatit prvé žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení 600 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
- V. Žalobce je povinen zaplatit vedlejšímu účastníkovi na straně žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení 600 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu v rozsahu, ve kterém se žalobce ve vztahu k 1) žalované a k 2) žalované domáhal zadostiučinění v podobě konstatování porušení práv žalobce [výrok I], dále zamítl žalobu v rozsahu, ve kterém se žalobce ve vztahu k 1) žalované domáhal zaplacení částky 167 873 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % od 14. 4. 2016 do zaplacení [výrok II], a zamítl žalobu rovněž v rozsahu, ve kterém se žalobce ve vztahu k 2) žalované domáhal zaplacení částky 167 873 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % od 14. 4. 2016 do zaplacení [výrok III]. O nákladech řízení mezi účastníky rozhodl soud I. stupně tak, že žalobci uložil povinnost zaplatit na jejich náhradě 1) žalované částku 4 800 Kč [výrok IV], 2) žalované částku 1 200 Kč [výrok V] a vedlejšímu účastníkovi částku 2 400 Kč [výrok VI].
2. Soud I. stupně takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal celkem zaplacení částky 771 493 Kč a konstatování porušení práv žalobce s odůvodněním, že dne 27. 2. 2012 požádal 1) žalovanou o poskytnutí informací dle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v souvislosti s usnesením Rady městské části Praha 6 ze dne 18. 1. 2012, č. 1115/12, a sice o: a) poskytnutí přehledu konkrétních mimořádných úkolů, b) poskytnutí informace o celkové výši návrhů odměn a c) poskytnutí informace o konkrétní výši odsouhlasených odměn pro jednotlivé vedoucí pracovníky. Prvá žalovaná však veškeré požadované informace žalobci v zákonné lhůtě 15 dnů neposkytla. Informaci o výši odměn pro vedoucí pracovníky žalobce obdržel až 16. 11. 2015, tedy až poté, kdy proti rozhodnutí odvolacího orgánu úspěšně brojil správní žalobou. Žalobce dále k výzvě soudu I. stupně specifikoval, že ve vztahu k 1) žalované požaduje odškodnit částkou 167 874 Kč újmu vzniklou rozhodnutím 1) žalované ze dne 12. 3. 2012, č. j. MCP6 017306/2012 (které bylo zrušeno rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 20. 10. 2015, č. j. MHMP 1828177/2015), částkou 167 873 Kč újmu vzniklou nepřiměřenou délkou řízení a částkou 50 000 Kč újmu vzniklou neposkytnutím informací. Specifikoval rovněž, že ve vztahu k 2) žalované požaduje odškodnit částkou 167 873 Kč újmu vzniklou rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 11. 4. 2012, č. j. S-MHMP 352569/2012 (které bylo zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 1. 7. 2015, č. j. 3A 68/2012-97), částkou 167 873 Kč újmu vzniklou nepřiměřenou délkou řízení a částkou 50 000 Kč újmu vzniklou neposkytnutím informací. V neposlední řadě žalobce uvedl, že se vedle těchto nároků domáhá také „konstatování porušení práv žalobce ze strany žalovaných.“ Se souhlasem soudu I. stupně žalobce žalobu rozšířil o úrok z prodlení ve výši 8,05% ročně z žalované částky 771 493 Kč od 14. 4. 2016 do zaplacení.
3. Prvá žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby, neboť nejsou splněny předpoklady její odpovědnosti za škodu z titulu nezákonného rozhodnutí ani z titulu nesprávného úředního postupu. Nejedná se o případ, kdy by pravomocné nebo vykonatelné rozhodnutí 1) žalované bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno. Nejedná se ani o závazek soukromoprávní povahy, odpovědnostním titulem proto nemůže být nepřiměřená délka řízení, ale případně toliko průtahy spočívající v porušení zákonné lhůty. Prvá žalovaná však zákonnou lhůtu 15 dnů dodržela.

4. Druhá žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby, neboť žalobce žádal informace o mimořádných úkolech uvedených v usnesení Rady městské části Praha 6, o celkových odměnách pracovníků městské části Praha 6 a o konkrétních odměnách jednotlivých vedoucích pracovníků. Poskytování požadovaných informací tedy náleží do výkonu samostatné působnosti územního samosprávného celku a 2) žalovaná není ve věci pasivně legitimována.
5. Vedlejší účastník namítal, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 1. 7. 2015, č. j. 3A 68/2012-97, kterým bylo zrušeno rozhodnutí vedlejšího účastníka coby odvolacího orgánu, je s ohledem na pozdější vývoj judikatury Ústavního soudu stran poskytování informací o odměnách a platech de facto nezákonný. Při rozhodování vedlejšího účastníka ve věci nedošlo k žádným průtahům, o odvolání bylo rozhodnuto v zákonné lhůtě a po zrušujícím rozsudku Městského soudu v Praze ve lhůtě tímto soudem stanovené. Vedlejší účastník dále upozornil, že pouze za roky 2016 a 2017 eviduje 200 podání žalobce. Žalobce systematicky zneužívá práva na přístup k informacím a takový výkon práva nepožívá právní ochrany.
6. Soud I. stupně připomenul, že rozsudkem ze dne 27. 9. 2019, č. j. 10 C 314/2016-182, zamítl žalobu v rozsahu, ve kterém se žalobce ve vztahu k 1) žalované a k 2) žalované domáhal zadostiučinění v podobě konstatování porušení práv žalobce [výrok I], dále žalobu zamítl v rozsahu, ve kterém se žalobce ve vztahu k 1) žalované domáhal zaplacení částky 167 874 Kč s příslušenstvím coby zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé nezákonným rozhodnutím 1) žalované [výrok II], v rozsahu, ve kterém se žalobce ve vztahu k 2) žalované domáhal zaplacení částky 167 873 Kč s příslušenstvím coby zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé nezákonným rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy [výrok III], v rozsahu, ve kterém se žalobce domáhal ve vztahu k 1) žalované zaplacení částky 167 873 Kč s příslušenstvím coby zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou řízení [výrok IV], v rozsahu, ve kterém se žalobce ve vztahu k 2) žalované domáhal zaplacení částky 167 873 Kč s příslušenstvím coby zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou řízení [výrok V], v rozsahu, ve kterém se žalobce ve vztahu k 1) žalované domáhal zaplacení částky 50 000 Kč s příslušenstvím coby zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé neposkytnutím informace [výrok VI], a v rozsahu, ve kterém se žalobce ve vztahu k 2) žalované domáhal zaplacení částky 50 000 Kč s příslušenstvím coby zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé neposkytnutím informace [výrok VII]. Dále rozhodl soud I. stupně o nákladech řízení mezi účastníky [výroky VIII, IX a X].
7. K odvolání žalobce Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 31. 1. 2020, č. j. 14 Co 389/2019-212, potvrdil uvedený rozsudek soudu I. stupně ve výrocích II, III, VI a VII a zrušil jej ve výrocích I, IV, V, VIII, IX a X, protože předmětem řízení zůstal nárok žalobce na zadostiučinění v podobě konstatování porušení jeho práv, a to ve vztahu k 1) žalované a k 2) žalované, dále nárok žalobce na zaplacení částky 167 873 Kč s příslušenstvím coby zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou řízení ve vztahu k 1) žalované a nárok žalobce na zaplacení částky 167 873 Kč s příslušenstvím coby zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou řízení ve vztahu k 2) žalované.
8. Soud I. stupně následně usnesením ze dne 16. 9. 2020, č. j. 10 C 314/2020-235, odmítl žalobu ve znění podání z 18. 9. 2017, 29. 9. 2017 a 19. 6. 2020, a to v rozsahu, ve kterém se žalobce domáhal konstatování, že 1) žalovaná porušila právo žalobce na spravedlivý proces tím, že mu nevydala v přiměřené lhůtě informace o konkrétní výši odsouhlasených odměn přiznaných jednotlivým vedoucím pracovníkům Úřadu městské části Praha 6 [výrok I], a v rozsahu, ve kterém se žalobce domáhal konstatování, že 2) žalovaná porušila právo žalobce na spravedlivý proces tím, že řádně nevykonávala kontrolní činnost a metodické vedení nad orgány hlavního města Prahy [výrok II].
9. K odvolání žalobce Městský soud v Praze usnesením ze dne 9. 12. 2020, č. j. 14 Co 396/2020-266, změnil shora uvedené usnesení soudu I. stupně ve výroku I tak, že se žaloba v rozsahu, ve kterém se žalobce domáhal konstatování, že 1) žalovaná porušila právo žalobce na spravedlivý proces tím, že mu nevydala v přiměřené lhůtě informace o konkrétní výši odsouhlasených odměn přiznaných

jednotlivým vedoucím pracovníkům Úřadu městské části Praha 6, neodmítá, a ve výroku II jej potvrdil.

10. Předmětem řízení tak zůstal nárok žalobce na zadostiučinění v podobě konstatování porušení jeho práv, a to ve vztahu k 1) žalované, dále nárok žalobce na zaplacení částky 167 873 Kč s příslušenstvím coby zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou řízení ve vztahu k 1) žalované a nárok žalobce na zaplacení částky 167 873 Kč s příslušenstvím coby zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou řízení ve vztahu k 2) žalované.
11. Následně 2) žalovaná uplatnila námitku promlčení nároku žalobce na zaplacení částky 167 873 Kč s příslušenstvím.
12. Námitku promlčení uplatnila rovněž 1) žalovaná. Namítala promlčení žalobcova nároku na zadostiučinění v podobě konstatování porušení práv žalobce a zaplacení částky 167 873 Kč s příslušenstvím coby zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou řízení, uplatněného ve vztahu k 1) žalované.
13. Soud I. stupně se proto prioritně zabýval důvodností uplatněných námitek promlčení.
14. Soud I. stupně ze shodných tvrzení stran zjistil, že žalobce obdržel požadované informace k žádosti ze dne 27. 2. 2012 dne 16. 11. 2015. Provedeným dokazováním soud I. stupně dále zjistil, že nárok na zadostiučinění nemajetkové újmy uplatnil žalobce u Ministerstva vnitra dne 14. 4. 2016. Ministerstvo vnitra tuto žádost postoupilo 1) žalované dne 20. 4. 2016. Prvá žalovaná žádost vyřídila stanoviskem ze dne 28. 4. 2016.
15. Jde-li o právní stránku věci, soud I. stupně aplikoval zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) [dále jen „OdpŠk“]. S odkazem na 32 odst. 3 OdpŠk uzavřel, že jsou žalované nároky ve vztahu k 1) žalované i ve vztahu k 2) žalované promlčeny.
16. Soud I. stupně uvážil, že dne 17. 11. 2015 počala běžet šestiměsíční promlčecí doba k uplatnění nároků žalobce na náhradu nemajetkové újmy ve vztahu k 1) i 2) žalované, neboť s ohledem na datum předchozího vyřízení žádosti žalobce o informace a dříve skončené řízení před Městským soudem v Praze sp. zn. 3 A 68/2012 se žalobce dozvěděl o jím tvrzené nemajetkové újmě nejpozději dne 16. 11. 2015. Promlčecí doba dle názoru soudu I. stupně neběžela od předběžného uplatnění nároku dne 14. 4. 2016 do 28. 4. 2016, kdy byl nárok 1) žalovanou předběžně projednán. Postoupením žádosti Ministerstvem vnitra na 1) žalovanou ke stavení běhu promlčecí doby nedošlo. Byla-li žaloba podána až dne 6. 10. 2016, jsou žalované nároky ve vztahu k 1) i 2) žalované promlčeny.
17. Soud I. stupně se proto již předpoklady vzniku odpovědnosti žalovaných za nemajetkovou újmu pro nadbytečnost nezabýval a již jen z důvodu promlčení žalobu ve vztahu k 1) žalované i ve vztahu k 2) žalované zamítl.
18. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl soud I. stupně podle § 142 odst. 1 o. s. ř. a v řízení úspěšným žalovaným a vedlejšímu účastníkovi na straně žalované přiznal právo na jejich náhradu.
19. Proti rozsudku podal **žalobce včasné a přípustné odvolání.**
20. Jde-li o promlčení nároku ve vztahu k 2. žalované, soud I. stupně nesprávně vyhodnotil, že postoupení žádosti žalobce dopisem Ministerstva vnitra ze dne 20. 4. 2016 nemá žádný vliv na běh promlčecí lhůty. Druhá žalovaná tímto dopisem postoupila na 1) žalovanou toliko část žalobcovy žádosti s tím, že ji ve zbytku bude vyřizovat sama. Ministerstvo vnitra pak žalobcovu žádost vyřídilo až podáním ze dne 20. 9. 2016, které bylo žalobci doručeno dne 26. 9. 2016. Nadto stanovisko 1) žalované bylo žalobci doručeno až dne 6. 5. 2016.
21. Jde-li o promlčení nároku ve vztahu k 1) žalované, je ve stanovisku 1) žalované ze dne 28. 4. 2016

Shodu s prvopisem potvrzuje J. H..

dle žalobce uvedeno, že 1) žalovaná odmítá odpovědnost za nepřiměřenou délku řízení o žalobcově žádosti i poskytnutí informací ze dne 27. 12. 2012. Evidentně se proto nejedná o vyřízení žalobcovy žádosti o poskytnutí informací ze dne 27. 2. 2012. Promlčecí doba proto běžela od 17. 11. 2015 do 14. 4. 2016 a od 15. 4. 2016 do 15. 11. 2016 došlo k jejímu stavení. Vzhledem k tomu, že žaloba byla podána dne 6. 10. 2016, byla podána včas.

22. Žalobce navrhoval, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení. Vzhledem k tomu, že se jedná již o druhé rozhodnutí, kdy soud I. stupně hrubě pochybil, navrhoval žalobce, aby odvolací soud současně nařídil, že věc projedná a rozhodne jiný samosoudce.
23. **Prvá žalovaná ve vyjádření k odvolání** žalobce navrhovala, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně jako správný potvrdil a aby jí přiznal náhradu nákladů odvolacího řízení. Ve vyřízení žádosti 1) žalovanou je zjevně uvedeno, že se vyřízení týká žádosti žalobce ze dne 14. 4. 2016 o zadostiučinění nemajetkové újmy ve výši 771 493 Kč, kterou Ministerstvo vnitra postoupilo 1) žalované. Je pravdou, že ve vyřízení je uvedena žádost o informaci ze dne 21. 12. 2012, namísto ze dne 27. 2. 2012. Jedná se však o evidentní překlep. Z obsahu vyřízení žádosti je dále evidentní, že jím byl vyřízen žalobcům předběžně uplatněný nárok zcela, v plném rozsahu. Od 6. 5. 2016, kdy bylo vyřízení žalobci doručeno, tak bylo žalobci známo, že jeho nárok nebude uspokojen. Žalovaný nárok je proto promlčen.
24. **Druhá žalovaná ve vyjádření k odvolání žalobce** navrhovala, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně jako správný potvrdil, neboť námitka promlčení byla uplatněna důvodně. Předběžné projednání je ukončeno dnem doručení vyjádření stanoviska úřadu, je-li z něj patrné, že jde o stanovisko konečné. To platí i tehdy, nejsou-li stanoviskem vyčerpány všechny požadavky předběžně uplatněné poškozeným. Druhá žalovaná odkazovala v tomto směru na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23. 5. 2012, sp. zn. 30 Cdo 1728/2011, a ze dne 27. 3. 2019, sp. zn. 30 Cdo 2248/2018. Z postoupení žalobcovy žádosti Ministerstvem vnitra prvé žalované ze dne 20. 4. 2016 nelze dovodit žádné skutečnosti, které by měly způsobit jiné stavení běhu promlčecí doby, než to, ke kterému dospěl soud I. stupně. Vyřízením žádosti ze dne 27. 4. 2016 došlo k vypořádání celého nároku žalobce. Po doručení tohoto vyřízení žalobci běh promlčecí doby pokračoval. Žaloba byla proto podána po uplynutí promlčecí doby.
25. Druhá žalovaná jednající Ministerstvem financí se dále vyjádřila k otázce, která organizační složka v daném případě za 2) žalovanou jedná. Poukazovala na rozsudek ze dne 28. 4. 2021, sp. zn. 30 Cdo 1297/2020, ve kterém Nejvyšší soud posuzoval právně totožnou věc a uzavřel, že pokud řízení před správními orgány spadalo do samostatné působnosti územních samosprávných celků, odpovědnost za nepřiměřenou délku této části řízení nesou územní samosprávné celky. Naopak za délku řízení probíhajícího před soudy odpovídá Česká republika, za níž je ohledně tohoto nároku příslušné jednat Ministerstvo spravedlnosti. Mají-li být tato řízení z hlediska posouzení jejich délky posuzována jako celek, dle názoru Nejvyššího soudu vznikla újma z nepřiměřené délky takového řízení v důsledku působení několika škůdců (územních samosprávných celků a státu) a jejich odpovědnost je třeba posoudit dle obecných pravidel, tj. dle § 2915 o. z. Dle názoru 2) žalované je proto příslušným úřadem Ministerstvo spravedlnosti, nikoliv Ministerstvo financí.
26. **Vedlejší účastník na straně žalované** navrhoval, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdil. Odvolací námitky žalobce nejsou důvodné. Účastníci učinili nesporným, že žalobce požadované informace k žádosti ze dne 27. 2. 2012 obdržel dne 16. 11. 2015, následující den počala běžet promlčecí doba 6 měsíců, přičemž k jejímu stavení došlo 14. 4. 2016, kdy žalobce nárok u 2) žalované předběžně uplatnil, až do 28. 4. 2016, kdy žalobcovu žádost 1) žalovaná vyřídila. Žaloba proto byla podána po uplynutí promlčecí doby. Odvolání žalobce je tak jen dalším důkazem jeho obstrukčního a účelového jednání.
27. **V následném podání ze dne 12. 10. 2022 a ze dne 18. 11. 2022 žalobce setrval na svých odvolacích námitkách.** Druhá žalovaná žalobcům předběžně uplatněný nárok vyřídila až podáním

ze dne 20. 9. 2016, které bylo žalobci doručeno dne 26. 9. 2016. Prvá žalovaná žalobcův předběžně uplatněný nárok připisem ze dne 28. 4. 2016 nevyřídila, tento přípis se netýkal žalobcovy žádosti o poskytnutí informace ze dne 27. 2. 2012.

28. Odvolací soud předně rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I ohledně konstatování porušení práva žalobce druhou žalovanou podle § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení zrušil a řízení v tomto rozsahu podle § 221 odst. 1 písm. c) o. s. ř. zastavil, neboť tento nárok již nebyl předmětem řízení; tento nárok byl usnesením soudu I. stupně ze dne 16. 9. 2020, č. j. 10 C 314/2016-235, ve spojení s usnesením odvolacího soudu ze dne 9. 12. 2020, č. j. 14 Co 396/2020-266, odmítnut. **[vizte výrok I rozsudku odvolacího soudu]**.
29. **Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek** dle § 212 a § 212a o. s. ř., včetně správnosti postupu v řízení předcházejícím jeho vydání, a (aniž by doplňoval či opakoval dokazování) dospěl k závěru, že odvolání žalobce je částečně důvodné (byť z jiných než v odvolání uplatněných důvodů).
30. Podle § 13 odst. 1 OdpŠk stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě.
31. Podle § 22 odst. 1 OdpŠk zemní celky v samostatné působnosti odpovídají za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Podle § 22 odst. 2 OdpŠk právo na náhradu škody má ten, jemuž byla nesprávným úředním postupem způsobena škoda.
32. Podle § 31a OdpŠk bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu (odstavec 1). Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo (odstavec 2). V případech, kdy nemajetková újma vznikla nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, přihlédne se při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění rovněž ke konkrétním okolnostem případu, zejména k a) celkové délce řízení, b) složitosti řízení, c) jednání poškozeného, kterým přispěl k průtahům v řízení, a k tomu, zda využil dostupných prostředků způsobilých odstranit průtahy v řízení, d) postupu orgánů veřejné moci během řízení, a e) významu předmětu řízení pro poškozeného (odstavec 3).
33. Dle **nálezů Ústavního soudu ze dne 14. 10. 2020, sp. zn. II. ÚS 570/20**, z ústavního pořádku vyplývá, že každý má v řízení, v jehož rámci rozhodují orgány veřejné správy o jeho základních právech a svobodách, právo na projednání věci bez zbytečných průtahů podle čl. 38 odst. 2 Listiny. Při porušení tohoto práva – nepřiměřenou délkou takového řízení – pak dotčenému jednotlivci svědčí právo na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem podle čl. 36 odst. 3 Listiny. Při rozhodování o zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou nesprávným úředním postupem nelze odhlížet od toho, že bylo ve správním řízení rozhodováno o základním právu nebo svobodě, a proto je povinností obecných soudů zohlednit celkovou délku řízení, jež teprve ve svém souhrnu vedlo k realizaci základního práva; jinak se obecné soudy dopustí nepřipustného snížení procesní ochrany dotčeného jednotlivce. Na správním řízení o základních právech a svobodách, jakož i na případné navazující soudní řízení, je tedy třeba z ústavněprávního hlediska nahlížet jako na řízení jedině. Není-li jeho délka přiměřená, uplatní se vzhledem k zásadnímu významu

základních práv a svobod v souladu s čl. 38 odst. 2 Listiny domněnka vzniku nemajetkové újmy. Přitom není třeba zkoumat, zda předmětem řízení bylo „občanské právo nebo závazek“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy a judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Samotné posouzení existence podmínek pro vznik odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem v konkrétním případě je pak v pravomoci obecných soudů.

34. V návaznosti na citovaný nálezn Ústavního soudu se velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia **Nejvyššího soudu v rozsudku ze dne 9. 12. 2020, sp. zn. 31 Cdo 2402/2020, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 45/2021**, odchýlil od závěrů uvedených v rozsudku sp. zn. 30 Cdo 344/2014 a v judikatuře Nejvyššího soudu vícekrát opakovaných o tom, že na ta správní řízení, která věcně nespádají pod čl. 6 odst. 1 Úmluvy a jejichž předmětem je základní právo či svoboda, nelze aplikovat § 13 odst. 1 věta třetí OdpŠk a posuzovat tak přiměřenost jejich délky. Pod prizmatem citovaného nálezu Ústavního soudu tak již nadále nebude při posuzování nároků na náhradu nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou řízení na místě odlišně posuzovat délku těch řízení, která spadají do věcné působnosti čl. 6 odst. 1 Úmluvy a těch, které do ní nespádají. Bude rozhodné pouze to, zda jde o správní řízení, jejichž předmětem je základní právo nebo svoboda, neboť u nich vyplývá právo na jejich přiměřenou délku z § 38 odst. 2 Listiny. **Výše uvedený závěr Ústavní soud dovodil právě na podkladě řízení o poskytnutí informace podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.**
35. V **rozsudku z 28. 4. 2021, sp. zn. 30 Cdo 1297/2020, Nejvyšší soud** posuzoval případ, kdy řízení probíhalo částečně před správními orgány, přičemž spadalo do samostatné působnosti územních samosprávných celků, a částečně před soudy. Nejvyšší soud uzavřel, že odpovědnost za délku části řízení před správními orgány tudíž nesou územní samosprávné celky. Naopak za délku řízení probíhající před soudy odpovídá Česká republika, za níž je ohledně tohoto nároku příslušné jednat Ministerstvo spravedlnosti. Nejvyšší soud dále uvedl, že je i v tomto případě nutné vyhovět závěru Ústavního soudu, že daná řízení mají být z hlediska posouzení jejich délky posuzovaná jako celek, a proto uzavřel, že v případě nepřiměřené délky řízení, které částečně probíhalo před správními orgány v jejich samostatné působnosti a částečně před soudy, vznikla s tím související újma v důsledku působení několika škůdců (územních samosprávných celků a státu). Jelikož zákon č. 82/1998 Sb. pro případ plurality škůdců nenabízí zvláštní řešení, je třeba odpovědnost územních samosprávných celků a státu v tomto případě posoudit dle obecných pravidel (§ 2915 o. z.).
36. Odvolací soud proto uzavřel, že **za nepřiměřenou délku celého řízení odpovídají v tomto případě 1) žalovaná a 2) žalovaná společně a nerozdílně** [srov. § 2915 odst. 1 o. z.].
- K nároku na konstatování porušení práva žalobce a na finanční zadostiučinění za nepřiměřenou délku řízení ve vztahu k 1) žalované**
37. Vzhledem k tomu, že 1) žalovaná uplatnila **námítku promlčení**, soud I. stupně se zcela v souladu se zásadou hospodárnosti zabýval prioritně tím, zda je nárok na dání konstatování a nárok na finanční zadostiučinění (vše za nepřiměřenou délku řízení) promlčen.
38. Dle § 32 odst. 3 OdpŠk se nárok na náhradu nemajetkové újmy podle tohoto zákona promlčí za 6 měsíců ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o vzniklé nemajetkové újmě, nejpozději však do 10 let ode dne, kdy nastala právní skutečnost, se kterou je vznik nemajetkové újmy spojen. Vznikla-li nemajetková újma nesprávným úředním postupem podle § 13 odst. 1 věty druhé a třetí nebo § 22 odst. 1 věty druhé a třetí, neskončí promlčecí doba dříve než za 6 měsíců od skončení řízení, v němž k tomuto nesprávnému úřednímu postupu došlo.
39. Podle § 35 odst. 1 OdpŠk promlčecí doba neběží ode dne uplatnění nároku na náhradu škody do skončení předběžného projednání nároku, nejdéle však po dobu 6 měsíců.
40. OdpŠk upravuje odpovědnost státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem v hlavě druhé, dílu prvním, kdy podle § 14 a 15 OdpŠk je

třeba nárok na náhradu škody předběžně uplatnit.

41. Odpovědnost územních celků v samostatné působnosti za škodu upravuje OdpŠk v hlavě druhé, dílu druhém. V případě územních samosprávných celků OdpŠk obligatorní podmínkou předběžného projednání nároku nestanoví.
42. Podle komentářové literatury ustanovení § 14 a 15 OdpŠk ukládají poškozenému, aby svůj nárok na náhradu škody proti státu (netýká se odpovědnosti územních samosprávných celků podle § 19 až § 22) uplatnil nejprve u příslušného ministerstva či jiného ústředního správního úřadu. Stejně jako u § 14 a 15 je náhradou škody míněno i zadostiučinění za nemajetkovou újmu podle § 31a. V návaznosti na toto obligatorní předběžné projednání nároku je pak zaveden zvláštní případ stavení běhu promlčecí lhůty po dobu odpovídající délce projednání nároku u příslušného úřadu, tedy ode dne uplatnění nároku do skončení jeho projednání příslušným orgánem, nejdéle však v délce šesti měsíců, které zákon ústřednímu orgánu k projednání nároku dává. Po tuto dobu tedy subjektivní ani objektivní promlčecí lhůta neběží [vizte Vojtek, P., Bičák, V.: Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 404-406].
43. V daném případě není mezi účastníky sporu, že promlčecí doba počala běžet dne 17. 11. 2015, když 16. 11. 2015 byly žalobci požadované informace poskytnuty. Žaloba byla u soudu I. stupně podána dne 6. 10. 2016. Vzhledem k tomu, že ve vztahu k 1) žalované ke stavení běhu promlčecí doby ve smyslu § 35 odst. 1 OdpŠk nedošlo, neboť dle OdpŠk není obligatorní podmínkou nároku na náhradu škody proti územnímu samosprávnému celku jeho předběžné projednání, je nárok žalobce na zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou řízení, požadovaný ve formě konstatování i ve formě finančního zadostiučinění promlčen. Šestiměsíční promlčecí doba dle § 32 odst. 3 OdpŠk uplynula dne 16. 5. 2016, neboť dle § 605 odst. 2 o. z. konec lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let připadá na den, který se pojmenováním nebo číslem shoduje se dnem, na který připadá skutečnost, od níž se lhůta nebo doba počítá.
44. Soud I. stupně proto správně žalobu ohledně nároku na konstatování i nároku na finanční zadostiučinění ve výši 167 873 Kč s příslušenstvím ve vztahu k 1) žalované již z důvodu promlčení zamítl a blíže se jimi nezabýval.
45. Vzhledem k výše uvedenému odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve výroku I ohledně konstatování porušení práva žalobce na poskytnutí informací v přiměřené lhůtě prvou žalovanou a dále ve výroku II jako věcně správný dle § 219 o. s. ř. potvrdil. **[vizte výrok II rozsudku odvolacího soudu].**
46. Odvolací soud rozsudek soudu I. stupně potvrdil i v nákladovém výroku IV, kterým byla žalobci uložena dle § 142 odst. 1 o. s. ř. povinnost zaplatit 1) žalované na náhradě nákladů řízení částku 4 800 Kč, když 1) žalované vskutku náleží dle § 151 odst. 3 o. s. ř. paušální náhrada ve výši 16 x 300 Kč dle § 1 odst. 3 písm. a) a c) a § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu. **[vizte výrok II rozsudku odvolacího soudu].**
47. Odvolací soud rozsudek soudu I. stupně potvrdil dále i v nákladovém výroku VI, kterým soud I. stupně správně přiznal vedlejšímu účastníkovi dle § 142 odst. 1 o. s. ř. na náhradě nákladů řízení celkem 2 400 Kč, což představuje dle § 151 odst. 3 o. s. ř. paušální náhradu ve výši 8 x 300 Kč dle § 1 odst. 3 písm. a) a c) a § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. Vedlejší účastník, jak vyplývá z jeho podání ze dne 5. 3. 2018, do řízení vstoupil, neboť jako nadřízený orgán 1) žalované podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, rozhodoval o odvolání žalobce proti rozhodnutí 1) žalované, kterým byla odmítnuta část žalobcovy žádosti o poskytnutí informací. Organizační složkou příslušnou jednat za 2) žalovanou je (jak níže rozvedeno) Ministerstvo spravedlnosti. Právní zájem vedlejšího účastníka na výsledku tohoto řízení proto rozhodnutím odvolacího soudu končí. **[vizte výrok II rozsudku odvolacího soudu].**

Shodu s prvopisem potvrzuje J. H..

48. O nákladech odvolacího řízení mezi žalobcem a 1) žalovanou rozhodl odvolací soud dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. a v odvolacím řízení zcela úspěšně 1) žalované přiznal jejich náhradu ve výši 600 Kč, což představuje v souladu s § 151 odst. 3 o. s. ř. paušální náhradu ve výši 2 x 300 Kč za vyjádření k odvolání a za účast na odvolacím jednání dle § 1 odst. 3 písm. c) a e) a § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. **[vizte výrok IV rozsudku odvolacího soudu]**.
49. O nákladech odvolacího řízení mezi žalobcem a vedlejším účastníkem na straně žalované rozhodl odvolací soud dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. a v odvolacím řízení zcela úspěšně vedlejšímu účastníkovi přiznal jejich náhradu ve výši 600 Kč, což představuje v souladu s § 151 odst. 3 o. s. ř. paušální náhradu ve výši 2 x 300 Kč za vyjádření k odvolání a za účast na odvolacím jednání dle § 1 odst. 3 písm. c) a e) a § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb. **[vizte výrok V rozsudku odvolacího soudu]**.
50. O lhůtách k plnění bylo rozhodnuto podle § 160 odst. 1 věty před středníkem o. s. ř.

K nároku na finanční zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou řízení ve vztahu k 2) žalované

51. S ohledem na závěry vyslovené ve výše citovaném rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 28. 4. 2021, sp. zn. 30 Cdo 1297/2020, odvolací soud přisvědčuje námitce 2) žalované, jednající Ministerstvem financí, že ve vztahu k tomuto nároku za 2) žalovanou jednala nesprávná organizační složka. Nejedná se zde o situaci, kdy skutkové okolnosti ohledně jednoho nároku vedou k určení příslušnosti různých organizačních složek státu. V projednávané věci délkou celého řízení, které částečně probíhalo před správními orgány v jejich samostatné působnosti a částečně před soudy, mohla vzniknout újma v důsledku působení několika škůdců - územních samosprávných celků a státu.
52. Nestanoví-li OdpŠk pravidla pro případ plurality škůdců, je třeba aplikovat obecná pravidla dle § 2915 o. z. Prvá žalovaná a druhá žalovaná tak za újmu vzniklou délkou jednoho řízení (správního a navazujícího soudního) odpovídají společně a nerozdílně, tj. solidárně. Tato skutečnost dle názoru odvolacího soudu ničeho nemění na tom, že za Českou republiku ohledně tohoto nároku jedná Ministerstvo spravedlnosti.
53. Vzhledem k tomu, že za 2) žalovanou jednala ohledně tohoto nároku nesprávná organizační složka (Ministerstvo financí), odvolacímu soudu nezbylo než napadený rozsudek soudu I. stupně podle § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř. ve výrocích III a V zrušit, neboť je zde jiná vada, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a za odvolacího řízení nemohla být zjednána náprava. V souladu § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. odvolací soud zároveň vrátil věc v tomto rozsahu soudu I. stupně k dalšímu řízení. **[vizte výrok III rozsudku odvolacího soudu]**.
54. Na soudu I. stupně bude, aby jednal se správnou organizační složkou 2) žalované, a sice s Ministerstvem spravedlnosti. S ohledem na obranu 2) žalované se bude soud I. stupně opakovaně prioritně zabývat tím, zda je nárok na zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé nepřiměřenou délkou řízení ve vztahu k 2) žalované vskutku promlčen.
55. Soud I. stupně je v dalším řízení dle § 226 odst. 1 o. s. ř. vázán právním názorem odvolacího soudu.
56. V novém rozhodnutí soud I. stupně dle § 224 odst. 3 o. s. ř. rozhodne i o nákladech tohoto odvolacího řízení ve vztahu mezi žalobcem a 2) žalovanou.
57. Pro úplnost odvolací soud neshledal důvodu pro postup dle § 221 odst. 2 o. s. ř.
58. Nelze totiž odhlédnout od skutečnosti, že v důsledku nálezu Ústavního soudu ze dne 14. 10. 2020, sp. zn. II. ÚS 570/20, vydaného až po předchozím zrušujícím rozhodnutí odvolacího soudu, se Nejvyšší soud odchýlil rozsudkem ze dne 9. 12. 2020, sp. zn. 31 Cdo 2402/2020, publikovaným ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 45/2021, od svých předchozích závěrů ohledně posuzování nároků na náhradu nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou

správních řízení. Vodítek poskytnutých v předchozím zrušujícím rozhodnutí odvolacího soudu soud I. stupně v důsledku obecně závazného právního názoru, vysloveného Ústavním soudem v dotčeném nálezu, nemohl zcela využít. Postup dle § 221 odst. 2 o. s. ř. přitom představuje výjimečný krok, který je namístě při zjevném nerespektování dvojinstančnosti soudního řízení či při vysoké pravděpodobnosti, že v případě ponechání věci současnému soudci tento nebude schopen ukončit řízení způsobem, jenž by mohl odvolací soud aprobovat. Takové důvody v souzené věci dány dle názoru odvolacího soudu nejsou.

Poučení:

Proti výrokům I a II tohoto rozhodnutí **lze** podat dovolání do dvou měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně, jestliže rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak [§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.]. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Proti výrokům III, IV a V tohoto rozsudku **není** dovolání přípustné.

Praha 25. listopadu 2022

JUDr. Iva Suneghová v. r.
předsedkyně senátu